

KESKUSTA, JONNE TEKEE MIELI JÄÄDÄ

HELSINGIN JALANKULKIJAT RY:N
KÄVELYKESKUSTAVISIO 2027 & 2035

JALANKULKIJAT

“Hyvä kaupunki on kuin hyvät juhlat – ihmiset jäävät sinne pidemmäksi aikaa kuin oikeastaan olisi tarpeen, koska he nauttivat siellä olostasi.”

Jan Gehl, tanskalainen arkkitehti ja kaupunkisuunnittelun innoittaja

JALANKULKIJAT

Helsinkiin tarvitaan viihtyisä,
houkutteleva ja laaja
kävelykeskusta.

Tässä esityksessä kerromme,
miksi ja miten.

JALANKULKIJAT

MUTTA ENSIN... MUUTAMIA ESIMERKKEJÄ MUUALTA

JALANKULKIJAT

LJUBLJANA TEKI SEN JO 2007

Slovenska-katu ennen ja jälkeen. Kuva: Ljubljanan kaupunki

Slovenian pääkaupunki Ljubljana (280 000 asukasta) muutti ydinkeskustan täysin kävely- ja pyöräilyalueeksi vuonna 2007. Uudistukseen liittyi konserttien ja festivaalien järjestämistä uusilla kävelyalueilla. Ljubljana panosti myös joukkoliikenteeseen, kaupunkipyöriin ja vehreyteen. Autot ohjattiin maanalaiseen pysäköintiin.

Tulokset: ilmansaasteet vähenivät roimasti ja kävellen taitettujen matkojen osuus kasvoi. Kyselyssä 97 % asukkaista haluaa pitää järjestelyn voimassa. ([lähde](#))

PARIISIN KADUT OVAT KOKENEET MUODONMUUTOKSEN

Kuva: Pariisin kaupunki, Christophe Belin. Rue de la Brèche-aux-Loups

Pariisissa on viimeisen kymmenen vuoden aikana lisätty huomattavan paljon katutilaa kävelyn, pyöräilyn ja viheralueiden käyttöön. Myös nopeusrajoituksia on alennettu. Muutoksia on tehty ympäri kaupunkia, niin asuinalueilla kuin keskustassa.

Yli 200 koulun lähikadut on muutettu kävelykaduksi lasten lähiympäristöjen turvallisuuden ja viihtyisyyden lisäämiseksi. ([lähde](#))

JALANKULKIJAT

OSLO KEHITTÄÄ KESKUSTAA VIIHTYISÄMMÄKSI

Kuva: Uusi leikkipaikka Oslon rautatieaseman edessä. Kuva: Ingar Sørensen / Oslon kaupungin verkkosivut.

Oslossa on vuodesta 2006 lisätty ydinkeskustan elinvoimaa lisäämällä puistoja, kävelykatuja sekä ottamalla merenrantoja paremmin ihmisten käyttöön. Maanpäällisiä parkkipaikkoja on vähennetty. Uudet alueet Aker Brygge ja Bjørvika on rakennettu hyvin kävelypainotteiseksi alueiksi.

Keskustassa on huomioitu myös lapset lisäämällä uusia leikkipuistoja keskustaan. Muutokset ovat lisänneet keskustassa liikkuvien ihmisten määrää. ([lähde](#))

TUKHOLMA: YMPÄRISTÖVYÖHYKE JA SLUSSENIN MUUTOS

Kuva: kesäaukio Tukholmassa, Tukholman kaupungin verkkosivut

Tukholma ottaa vuodesta 2025 käyttöön ydinkeskustassa kahdenkymmenen korttelin kokoisen ympäristövyöhykkeen, joka vähentää läpiajoliikennettä ja parantaa ilmanlaatua. Slussenin eritasoliittymän purkaminen tekee tilaa jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Tukholmassa on jo vanhastaan paljon kävelykatuja, kuten Drottninggatan sekä koko Gamla stan.

Tukholmassa on vuosittain myös noin 50 kesäkatua ja -aukiota, jotka muutetaan kesän ajaksi viihtyisiksi kävelyalueiksi. [Kyselyssä](#) yhdeksän kymmenestä kaupunkilaisesta piti kesäkävelykatuja onnistuneina.

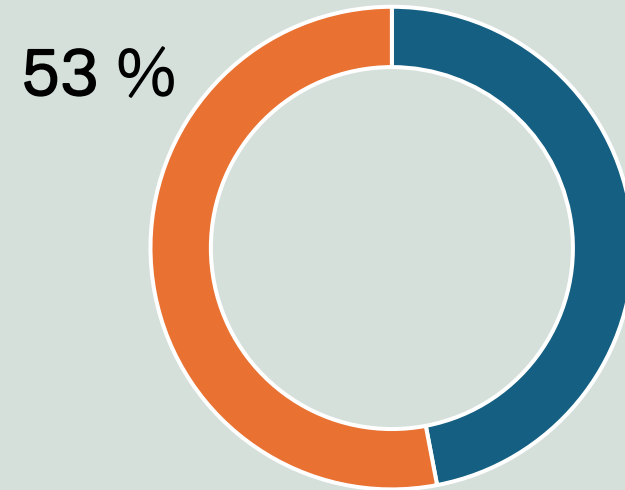
JALANKULKIJAT

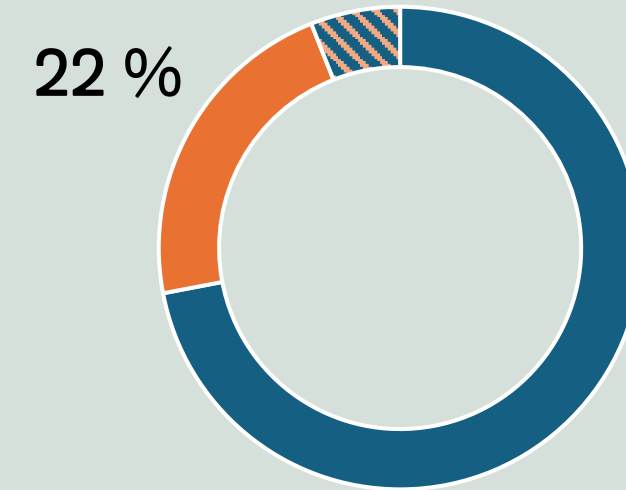
Miten Helsingissä liikutaan nyt?
Entä miten katutilaa käytetään?

JALANKULKIJAT

Helsingin kantakaupungissa matkoista tehdään kävellen yli puolet (53 %).

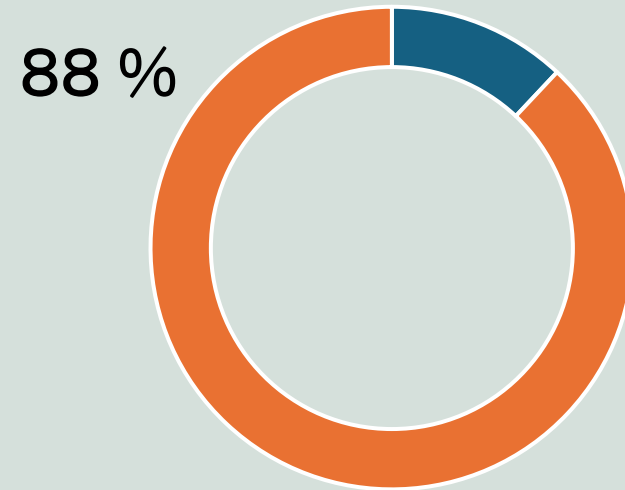
([Helsinkiisten liikkumistottumukset](#), Helsingin kaupunki 2023)

Jalankulkuun käytetään kantakaupungissa katutilasta noin neljännes (22 %, ja 28 % jos mukaan lasketaan yhdistetyt jalankulun ja pyöräilyn väylät).

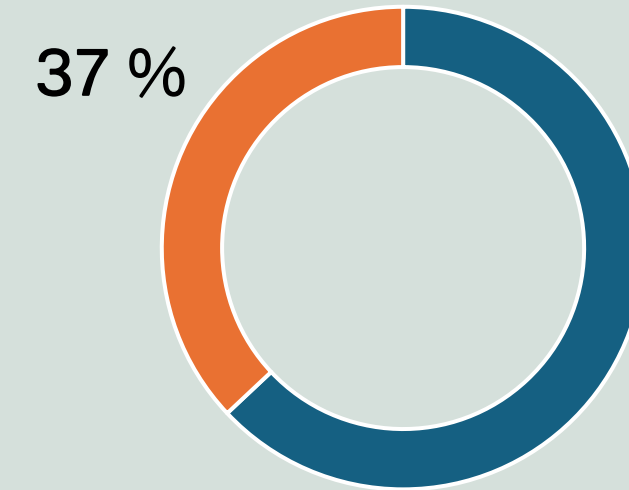
([Koponen & Hildén 2023](#))

JALANKULKIJAT

Helsingin kantakaupungissa kävelen (53 %), pyörällä (10 %) ja joukkoliikenteellä (25 %) tehtyjen matkojen osuus on yhteensä 88 %.

([Helsinkiiläisten liikkumistottumukset, Helsingin kaupunki 2023](#))

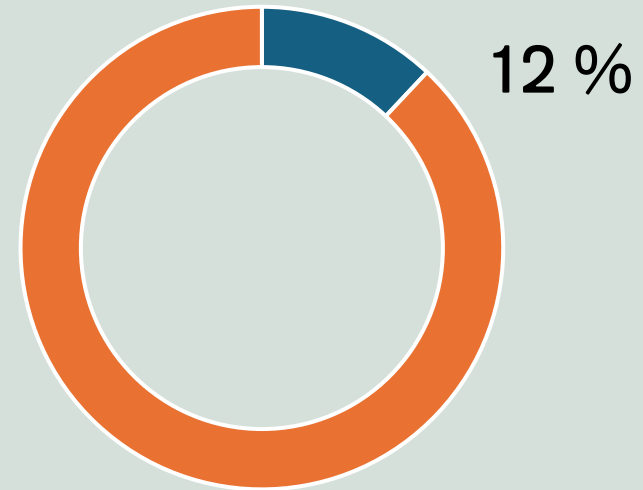

Helsingin kantakaupungissa katutilasta arviolta reilu kolmasosa (37 %) on varattu jalankulkuun, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen - yhteensä.

([Koponen & Hildén 2023](#))

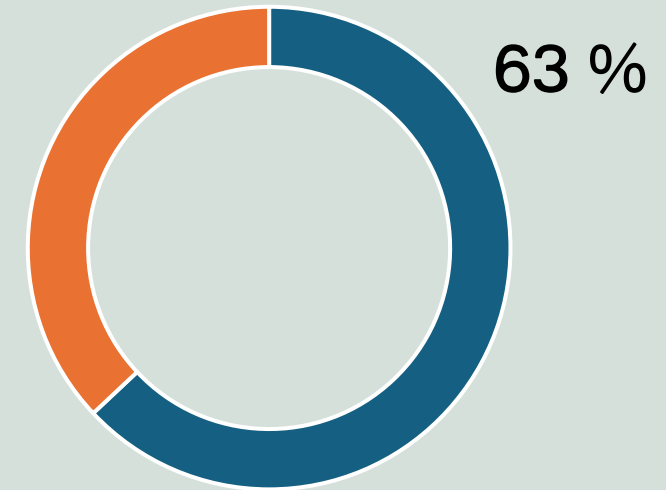
JALANKULKIJAT

Vertailun vuoksi Helsingin kantakaupungissa 12 % matkoista tehdään henkilöautolla kuljettajana tai kyydissä tai taksilla.

([Helsinkiäisten liikkumistottumukset](#), Helsingin kaupunki 2023)

Helsingin kantakaupungissa katutilasta yli 60 % on varattu autoliikenteelle.

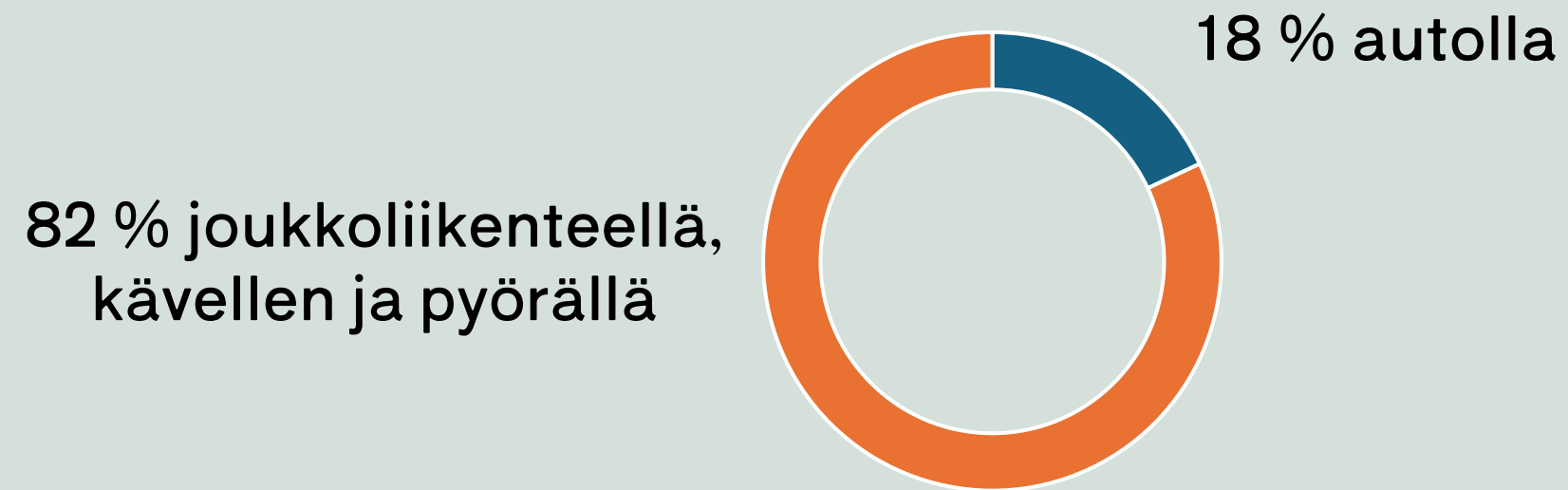
([Koponen & Hildén 2023](#))

JALANKULKIJAT

Entä miten raha saapuu
keskustaan?

JALANKULKIJAT

Kun tarkasteltiin edellisen asiointikerran kokonaiskulutuksen jakautumista eri kulkumuodoille, yhteensä 71 % edellisen asiointikerran kokonaiskulutuksesta (n. 173 000 euroa) liikkui keskustaan joukkoliikenteellä. Autolla liikkui 18 %, kävellen 8 % ja pyörällä 3 % kulutuksesta.

([Helsingin keskustan asiointiselvitys](#), 2019)

JALANKULKIJAT

Minkälaisen muutoksen
haluamme nähdä?

JALANKULKIJAT

Vision lähtökohtana on kaupungin ydinkeskusta, jossa tekee mieli viettää aikaa, pysähtyä ja oleilla – ja jonne tekee mieli jäädä asian hoitamisen jälkeenkin.

Esteettömyys, yhdenvertaisuus ja kaupunkilaisten moninaisuuden huomiointi. Keskusta, jonne tekee mieli saapua myös rollaattorilla, pyörätuolilla tai pienten lasten kanssa.

Keskusta, joka on turvallinen ja tervetulleeksi toivottava liikkumispaikka myös lapsille. Keskusta, jossa ilmansaasteet ja melu vähenevät. Kaupunki, jossa kävely on niin mukavaa, että sitä tulee tehneeksi kuin huomaamattaan – saaden kaikki hyvät terveysvaikutukset.

Keskusta, jossa kivijalkaliikkeet, terassit ja tapahtumat saavat levittäytyä katutilaan.

Keskusta, joka on viihtyisä, kaunis ja vihreä. Penkit, puistot ja leikkipaikat ovat tärkeä osa viihtyisyyttä, ja puut ovat olennaisia myös kuumina kesäpäivinä tarjoamalla varjoa.

Keskusta, joka osoittaa Helsingin olevan sitoutunut hiilineutraaliuteen. Liikenteen päästöt ovat laskeneet muita päästöjä hitaammin. Nykyisen [arvion](#) mukaan vuonna 2025 tieliikenne tulee tuottamaan suurimman osan päästöistä Helsingissä.

Keskusta, jota suunnitellaan ennen kaikkea kaupunkilaisten arki edellä. Silloin turistitkin viihtyvät.

Miten sinne päästään?

JALANKULKIJAT

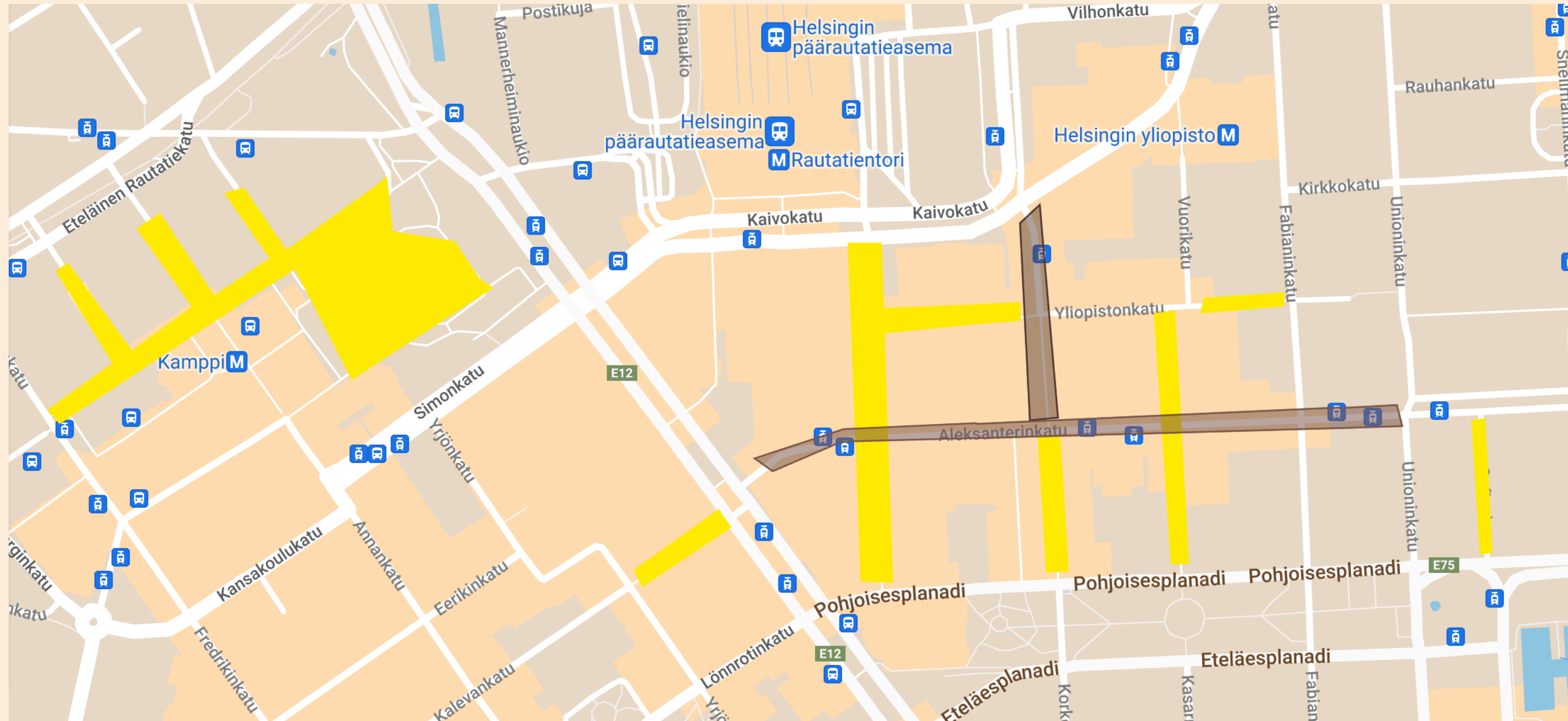
Ensimmäinen osa: visio 2027

JALANKULKIJAT

Nykytila

Helsingin nykyiset kävelykadut sijoittuvat pääosin Aleksanterinkadun ja Kampin ympäristöön

keltainen = kävelykatu (kävely ja pyöräily sovittaen nopeus jalankulkuun)
ruskea = joukkoliikennekatu (jalankulku, pyöräily & joukkoliikenne)

Havainto: Google tietää jo,
missä on kiinnostavaa
kaupunkia. Aloitetaan katujen
parantelu sieltä.

JALANKULKIJAT

Nykytila

Googlen kartoissa oranssit alueet ovat "areas of interest" - kiinnostavia ja suosittuja kortteleita, joissa jo nyt kävellään, syödään ravintoloissa ja käydään ostoksilla paljon.

Ominaisuutta kannattaa tarkastella toki kriittisesti, sillä algoritmi ei ole läpinäkyvä.

Tässä tapauksessa oranssin alue menee yhteen arkikokemukseen kanssa: Kaivokadun-Espan ympäristön ohella vilkkaasti käveltyjä, kivijalkaliikkeiden reunustamia katuja löytyy erityisesti Fredrikinkadun ja Mannerheimintien väliseltä alueelta Kampin suunnassa.

JALANKULKIJAT

Uusi, viihtyisämpi keskusta,
jonne tekee mieli jäädä
rakentuu luontevasti olemassa
olevien kävelykatujen jatkoksi.

Se rakentuu luontevasti alueille,
joissa jo nyt kävellään, syödään
ravintoloissa ja käydään
ostoksilla paljon.

JALANKULKIJAT

Visio 2027

Keltainen = olemassa oleva kävelykatu

Ruskea = olemassa oleva joukkoliikennekatu

Oranssi = uusi kävelykatu

Sininen = uusi joukkoliikennekatu

Violetti = uusi pihakatu

Kirkkaanpunainen = bussien uusi reitti

Turkoosi = jalkakäytävien levennys (Mannerheimintie)

Vihreä = uusi puisto / viheralue / leikkipuisto

Tarkastele visiota kartalla:

Linkki: [Visio 2027 \(Google maps\)](#)

JALANKULKIJAT

Visio 2027:n muutokset: 1/2

Visio 2027:n on otettu mukaan Kaivokadun muuttaminen joukkoliikennekaduksi, jota kaupunkiympäristölautakunta käsittelee syksyllä 2024. Kaivokadun ympäristö on jo nykyisellään **Suomen vilkkain jalankulkualue**. Esteettömyyden ja talvikunnossapidon parantamiseksi Rautatieaseman edustan kaduille lisätään katulämmitys.

Kävelykeskusta laajenee Yrjön-, Kalevan-, Annan- ja Eerikinkatujen alueelle oheisen kartan mukaisesti. Näillä katuosuuksilla on jo nyt paljon ravintoloita, terasseja ja kivijalkaliikkeitä.

Pohjois-Esplanadi muutetaan kokonaan kävelykaduksi. Muutos yhdistää Esplanadin puiston katkotta Rautatieaseman ympäristön kävelykeskustaan.

Mikonkadun muutos kävelykaduksi Vilhonkadun ja Kaisaniemenkadun välillä mahdollistaa **uuden puistoalueen Rautatientorin kulmaan**. Tähän vanhojen puiden alle sopisi penkkien ohella mainiosti esimerkiksi uusi leikkipuisto, joita keskustan alueella on toistaiseksi vähän. Katuvihreää lisätään muuallekin rautatieaseman ympäristöön.

JALANKULKIJAT

Visio 2027:n muutokset: 2/2

Kaisaniemenkatu muuttuu joukkoliikennekaduksi, käytännössä vain raitiovaunujen käyttöön Rautatientorilta Vilhonkadun risteykseen saakka. Kaisaniemenkadun jalkakäytäviä levennetään sekä tehdään tilaa puille, istutuksille ja terassien laajentamiselle. Muutoksen mahdollistaa Rautatientorille kulkevien linja-autojen reitin muuttaminen kulkemaan Vilhonkadulta.

Kaivokadun lähiympäristöstä myös Yliopistonkatu muutetaan kokonaan kävelykaduksi, samoin Vuorikatu Kaisaniemenkadulta etelään sekä Fabianinkatu Espan ja Kirkkokadun välillä. Muutos laajentaa yhtenäistä kävelykeskusta-aluetta.

Bulevardin viihtyisyyttä parannetaan muuttamalla katu Erottajan ja Fredrikinkadun välillä joukkoliikennekaduksi, jolloin kävelylle ja pyöräilylle saadaan enemmän tilaa. Fredrikinkatu tulee muuttaa joukkoliikennekaduiksi viimeistään, kun Länsi-Helsingin raitiotieyhteys valmistuu (arvio 2030-2031).

Mannerheimintien jalkakäytäviä levennetään ydinkeskustassa muuttamalla tie 1+1 -kaistaiseksi Erottajan ja Pohjoisen Rautatienkadun välillä. Eduskuntatalolta pohjoiseen katu jatkuu entiseen tapaan 2+2 -kaistaisena. Näistä toinen kaista on nykyäänkin bussikaista, jonka pääasiallinen tarve alkaa vasta Pohjoisen Rautatienkadun risteyksestä.

JALANKULKIJAT

Lähtökohdaksi on otettava
katujen esteettömyys ja
viihtyisyys, jota luovat
esimerkiksi leveät jalkakäytävät,
puut ja istutukset, penkit,
taideteokset, vesiaiheet, leikin
ja tapahtumien paikat sekä
kivijalkaliikkeiden mahdollisuus
kurottautua katutilaan.

JALANKULKIJAT

Silloin kadut
voisivat
näyttää
esimerkiksi
tältä.

Entä seuraavat askeleet?

JALANKULKIJAT

Toinen osa: visio 2035

JALANKULKIJAT

Vuonna 2035 pikaratikat tuovat
ihmisiä keskustaan
Laajasalosta, Viikistä,
Pakilasta ja Kannelmäestä.

JALANKULKIJAT

Ilmastonmuutokseen
sopeutuminen edellyttää
enemmän katupuita, vehreyttä
ja puistoja kaupunkiin. Puut
tarjoavat varjoa ja kasvillisuus
auttaa runsaiden sateiden
hulevesien hallinnassa.

JALANKULKIJAT

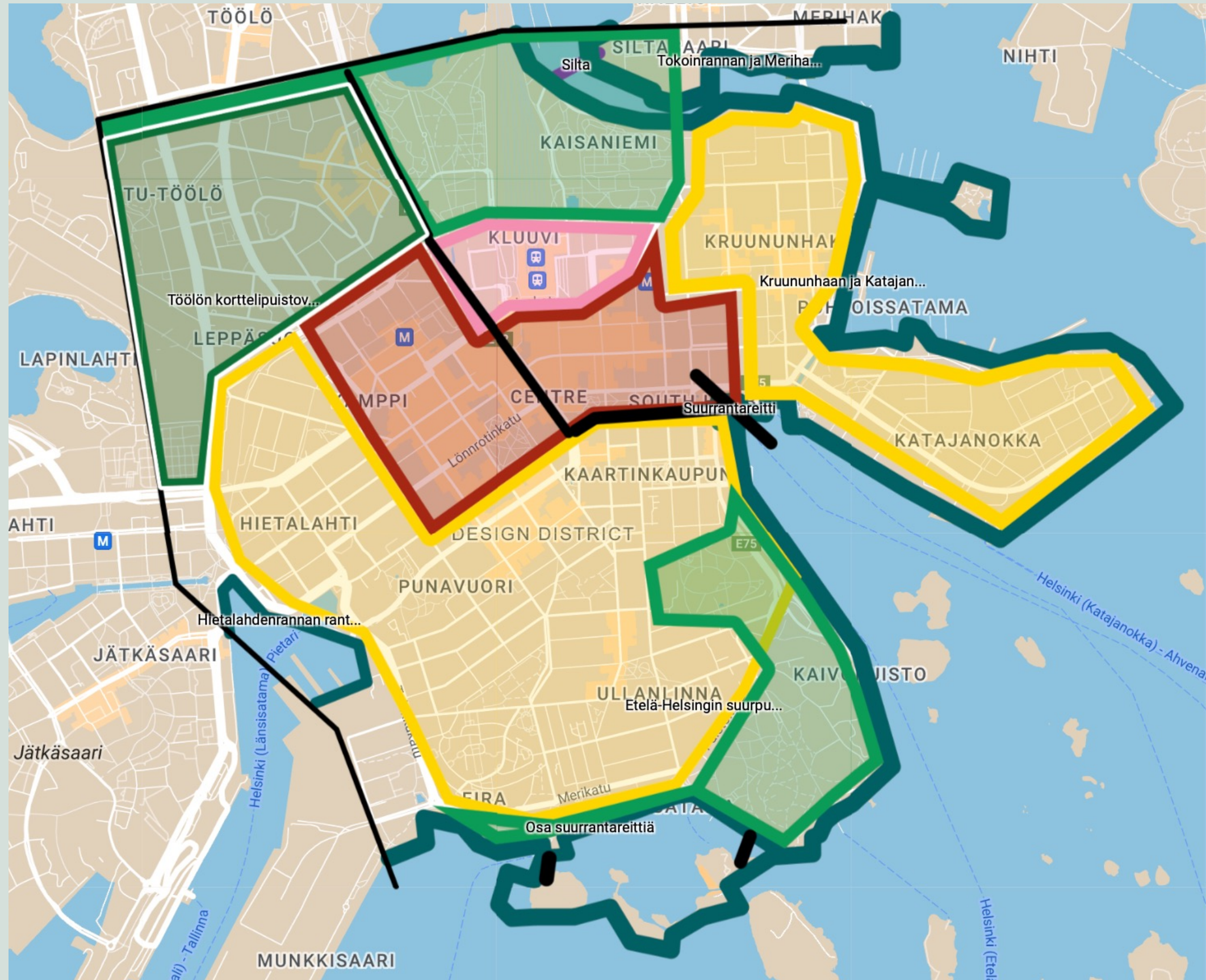

Laajempi ydinkävelykeskusta
muodostuu aiempien
kävelykatujen ympärille.

Lisäksi paikalliskatujen roolia
kasvatetaan viihtyisyyden ja
turvallisuuden parantamiseksi.

JALANKULKIJAT

Visio 2035

Tummanpunainen =
ydinkävelykeskusta

Vaaleanpunainen =
rautatieaseman ympäristö,
korkealaatuista
kävelyaluetta

Keltainen = paikalliskadut,
minimoidaan läpiajo

Vihreä (Etelä-Helsinki ja
Kaisaniemi) = suurpuisto

Tummanvihreä (Etu-Töölö)
= korttelipuistovyöhyke,
jossa vehreyttä lisätään

Harmaa = uusi rantareitti

Tarkastele visiota kartalla:

Linkki: [Visio 2035 \(Google maps\)](#)

JALANKULKIJAT

Visio 2035 on suurten linjojen keskustelunavaus. Tällainen Helsingin keskusta on myös mahdollinen – eikä se olisi mitenkään ensimmäinen laatuaan verrattuna moneen muihin eurooppalaisiin pääkaupunkeihin.

JALANKULKIJAT

Visio 2035:n muutokset: 1/2

Mannerheimintie muutetaan eduskuntatalolta Erottajalle kokonaan joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn käyttöön, jotta tie ei katkaise ydinkeskustan vilkkaimpia kävelyalueita. Järjestely tekee myös joukkoliikenteestä sujuvampaa.

Kampin, rautatieaseman, Esplanadien ja Senaatintorin rajaama alue on ydinkävelykeskusta. Viihtyisyyteen ja viipyilyyn panostetaan lisäämällä penkkejä ja vehreyttä.

Rautatieaseman ympäristö on korkealaatuista kävelyaluetta, joka on monen Helsinkiin saapuvan solmukohta. Sen kautta kaupunkiin tullaan viipymään, tehdään arjen askareita ja kuljetaan töihin.

Kauppatorilta poistetaan läpiajo Etelärantaan ja Kaivopuistoon. Tämä lisää tulevan Etelärannan museo- ja oleskelualueen sekä Kauppatorin viihtyisyyttä.

Kaivopuisto, Eiranranta ja Tähtitornipuisto muodostavat yhtenäisen suuren puistoalueen.

Visio 2035:n muutokset: 2/2

Helsinginniemen rantoja pitkin kulkee yhtenäinen kävelyn ja pyöräilyn rantareitti. Etelä-Helsingin rannalle muodostuu oma rengasreitti, kun Uunisaari ja Sirpalesaari yhdistetään vähintään talvikauden ajaksi rantaan.

Kruununhaka ja Katajanokka sekä Hietalahden, Punavuoren, Ullanlinnan ja Kaartinkaupungin alueet ovat paikalliskatuverkkoa. Niissä ei ole tarkoitus pystyä tekemään läpiajoa, vaan moottoriajoneuvoliikenne on ennen kaikkea asukkaille Barcelonan superbloc-ajattelua hyödyntäen.

Etu-Töölössä kortteleista tehdään vehreämpiä ja viihtyisämpiä kävellä.

Kaisaniemen ja Kansalaistorin alue muodostavat nykyisen kaltaisen puistovyöhykkeen. Kaisaniemestä kulkee kävelysilta Siltasaareen.

Ryhdytäänkö toimeen ja
tehdään Helsingille keskusta,
jonne tekee mieli jäädä?

JALANKULKIJAT

Vielä yksi huomio: tämä visio keskittyy ydinkeskustan alueeseen. Kävelyn reittien tulee kuitenkin olla viihtyisiä, turvallisia ja esteettömiä kaikkialla kaupungissa.

JALANKULKIJAT

Helsingin jalankulkijat ry on vuonna 2023 perustettu yhdistys, joka edistää jalankulkua liikkumismuotona sekä toimii jalankulkijoiden edunvalvojana Helsingissä.

Lue lisää ja liity jäseneksi:
[verkkosivut](#) (linkki)

JALANKULKIJAT

Kiitos!

JALANKULKIJAT